

Pridplata

na cilu god 1 fr.
na pol. god. 50 n.
Za stranu zemlju
1 fr. 25 nov.
Izlazi svake dru-
ge nedilje u
Četvrtak.

BUNJEVAČKA I ŠOKAČKA VILA.

List za politiku pouku, zabavu i gazdinstvo.

Oglasi se prima-
ju po navadnoj
cini. Rukopisi ne-
ka se šalju u na-
plaćenom pismu.
Dopisi bez podpi-
sa se neprimaju,
a nijedni se ne-
vraćaju.

God. IV. U Kalaci.

U Četvrtak 23. Travnja. 1874.

Broj 9.

S A N.

Tri sam puta, sladka moja mati!
Zaplakao nebu na visino,
Al svedj tvoju duh mi sjenu prati
Tajne tvrde zemске u dubljine
Tražeć tvoju tamo, majko! sjenu —
Al je nema nebog u Slavenu!

Morjem brodim kud me zvijezda vodi
Nebi li me sreła spasa luka
Dje slavenski moji mili rodi
Iza jadah nebrojnih i muka'
„Vilu“ ljube slavom ovenčenu, —
Ali jao nebog u Slavenu!

Smil se rodu providnosti sveta,
Da progleda već na svoje oči,
I čemerno plačem od djeteta
Vrelo suzah prestane da toči;
Klet u duhu, uklet u tjemenu, —
Jao, majko, sinku ti Slavenu!

Puste, tamne, stojim sred poljane,
Gusti mrak mi grudi potištava,
A krozanj me tužno diete gane
Plačem, koj mi dušu prošibava;
Dje si, majko? svôm pomozi sinu —
Jao sinu tužnu Slavjaninu!

Duh mi leti črez gore i vode,
Gaje, šume, te čarnosti svietta,
Kud spiev ticah rajske od slobode
Zemске raje milinom oblieta,
Pa kraj zemlje u dubljinu vinu, —
Ali jao, majko! Slavjaninu!

Dje narodnost, jezik i sloboda,
Knjiga, pravo, kolo i prosvjeta?
Duh životni odlučnih u sгода,
S kojih narod diže se i cvjeta, —
U rodu nam propa i izginu, —
Jao, majko, meni Slavjaninu!

Groblju idem u grobu te tražim
Težkim jadom sreća da odolim,
Sjenom tvojom da si duh ublažim,
I već jednoč liek mu najdom bolim;
Al gle, majko! tuđi duh se prenu, —
Jao sinu nebog u Slavenu!

Popinjem se na vršne zvonike,
Slušam zvono i romon potoka,
Zovom skrušeno Božje ugodnike
I množ neba starih od proroka'
Da mi gaću budućnost usnenu, —
Zahunan, majko! jao men Slavenu!

Od neba je, sunca i mjeseca,
Jasnih zvjezdah, zraka i svjetlila,
Božjeg raja i svakoga sveca
Zaboravljen rod taj, majko mila! —
Samo Bog mu još gleda na cieniu
U Cirilu-Metodu Slavenu!

O hrid verem trudne noge svoje,
Čujem vibro i slapove morja,
Civilj i jauk slušam, majko! tko je? . . .
Nitko, majko! dol tvrda nramorja, —
Nuzanj tuđi duh mi dušu sinu, —
Jao tvomu sinu Slavjaninu!

Jurim duhom po selih, gradovi',
Svako ljubim slavenče do Boga,
Al najposlje duh mi tuga ovi
S roda mog bunjevsko-šokačkoga;
Jer mu duša uvjena u tminu, —
Jao, majko, meni Slavjaninu!

Zauj se mole . . . i vrieme će doći . . .
A sve težke boli i nesgode
S tvojih grudih pasti će i proći
Bunjevački i šokački rode!
Nesdvoj! . . . duh će . . . danak prši tminu
A sna nesta, majko, Slavjaninu!
Blaz.

P U Č K I P O G L A V I C E.

Al ako niemačka i slavenska svojstva još na pozornice oko uzeli budemo, onda će nas srce skroz boliti, što se naši poglavice tako ravnodušno ponašaju, u poslu, koji se maša glave jednog cilog i to poštenog naroda, koji je zaslužio da živi do vjeka.

Ako je pop samo na to namjestjen: da svaki dan Svoju misu a nediljom i pridiku obavi, i neuzima u krug svojeg naukovnog djelovanja sve ljudske društvene odnošaje, one što spadaju u obseg cile domovine, jedne obštine, zadruga, il pojedine osobe, onda nije dorastao plemenitoj zvanii, na koju je od gospoda pozvan bio.

Ako Sudia misli da je svu dužnost prama kotaru izvršio, kad je tužbu prislušao i odpravio, a ne osića: da je on nametnut vodjom biti, jednog cilog kotara, da svim obštinam bude mozag što misli, bude oko što svašta vidi, uho što svašta čuje, usta koja sve ono što je liepo, dobro i sveto govore. Ona je on patuljak a ne Sudac devetnajestog vjeka. Ako bilježnik scini da mu je najplemenitija svrha, ono što je od ozgor došlo u zapisnik zabilježiti, i ako tkomu trioba napisat moljbenicu za gotov novac al ito samo onda: kada mu je seljak deseti put na vrat došao, i neće da sbvati: da je on duša, koja misli gleda, sluhti, srce koje osića i odljučiva u ciloj obštini, dakle: da je

on obćilo svih onih čimbenicah, koje kane na dušu i srce pojedinih, zadrugah i cile obštine upliv zadobiti, da u obštini može ono što je liepo keren uhvatit. Ako se on neće ili nemože da uzpne na ovu visinu svojeg stališa, onda je samo pisar, koji vrši što mu na pero daju. Ako učitelj misli: da se njegovo zvanie samo u tom ograničava: da svoje odredjene Sato u škuli iztraja, i neshvaća, svojim umom, da je on ono obćilo, po kom valja da ulazi svaka znanost u obćinu, kojom se plodi boljak duševni i tvarni cile obćine, onda je on toliko vriedan, ko pokazalo na satu dočim bi trebovalo: da ako nije kretalo, neka je barem lančić s kojim se kretalo poslužava.

Ako knez misli: da na zadovoljnost svih stanovnika vrši svoju dužnost, kada mu dodju dvie žene na tužbu, pak izredjaju kako su jedna drugu kitile, mjesto cvića trnjem, a on kao odsudu izkaže: da su dovoljno jedna drugu za kajjale, i komšio smutile, sad neka idu doma i boljim vladanjem crnilo operu a neosića: da je njega cila obština zato odabrala: da bude otcem svo obštine, i brino se za cile obštine duševno, čudoredno, i tvarno dobro, riečom: da se unapriedi, u obštini što je sveto, ukoreni, što je dobro, uvede štoje nužno, koristno. i plodonosno pojedincem i zadrugam. Ako on to neshvaća, onda nije više, nego onaj klin, o kom se višaju šube i češiri u seonskoj dvorani.

A starešine kada misle: da im glava narasla ako im prva klupa u crkvi dopala zato, jer pomažu knezu pečat udarat

zkvh.org.rs

na pasuše, pomažu porez utiravat, i za ledjih onih diece stajat, koji su na drum iztirani da vrieme krađu, i potroše obće poslove, dočim drumove ostave neopravljene. Ako ti starešine neosičaju u svojih grudih: da su oni zato uz kneza ponamještjani: da vazda razmješljavaju, kako bi se moglo sve ono popraviti, što je u obštini odprano, kako bi se moglo u obštinsku blagajnu više novacah uneti, da se može više na škole, na sirotište na bolnice izdati. Kako bi se putevi mogli tako opraviti: da se svaki u svako doba lahko može po njima voziti, šta bi valjalo činit: da se obraženost većma širi po obćini, da novac većma utiče u obćinu, da obćina što više proizvede, i to u svakom onom usivu, koji je u srodnosti za zemljištom njihove obštine, ako oni ovako neshvate svoje odličeno štanje. Onda je žalit za cienu one čoje, što ju poderu u Seonskoj kući. Jerbo bi kod kuće svoje poslove i u gaćah obavili. Od onih poglavicah zavisi napridak ili nazadak jedne obštine u pogledu duševnom, ćudorednom i tvornom na toliko: da bila obština drugće malh kako bogata u zemljištama, imala ona i više prosvietljenih glava, al ako ove nisu poglavicam uvrštjene, i poglavice, samo se uvijek o tom misle: da što brže ono što se obćeg posla tiče dovrše, i gledaju kako će preostalo vrieme i u kakom društvu provesti? onda obština neće procvatati. Da nismo načelom stavavili, uvijek o stvari a ne osobi govoriti, lahko bi makoliko primjera iz života naveli.

Al neka znaju poglavice, da će pred Bogom odvid davat, ne samo za ono zlo, što se uz njih uvuklo u obštinu, bilo malna kojem polju djelokrugah ljudskog, već i za sve ono dobro, što nije u obćinu uvedeno za vrieme njihova ravnjanja, čime bi se blagoslovlila obština u svojih pojedivih, i zadrugah, na polju obraženosti duševne, i tvorne. Jerbo mjesto nad ljudem uzvišeno nije zato postavljeno: da ga zauzimaju ljudi, koji traže da ih obština hrani i odiva, riečom da sve njihove zadrugne terete nosi, da oni lahkoše uživaju razkošja svieta, već zato: da se oni žtrvuju, za poslove cile obštine, i sve ono nastoje vršiti: što je za boljak i napridak obštine, koštalo to svih njihovih duševnih i tielesnih silah. (Slidi.)

U L O M C I.

Prekrasna opisa „Druge Slike“ u stolnoj djakovečkoj crkvi, po glasniku.

Ali povratimo se k našoj slici. Na velikih vratih, koja u grad vode, prozor je. Na tom prozoru stoje i ćudo, koje se sbliva, sa živim ganućem gledaju dva lica, jedno mladje drugo starije. U predvorju, koje smo malo prije spomenuli, nekoliko je takodjer osoba u živom razgoru: Iz treće pako velike sgrade nose na nosilih bolestnika u vodenoj bolesti. Žena i dieće za njim gledaju plačuć i naričuć. Valjda su sirotice svu nadu izgubile, da će vojnu i oću igda pomoženo biti. — U daljnji vide se brda i stabla razna. Isus sam po staroj najboljoj tradiciji slikan je u tuniki erljenkastoj, zagasite masti, a ogrnjen je plavim plaštom. Položaj tih halja, nabori i gradacija boja posve svrsi odgovara, a licem je Isus uzor ljepote, kosa mu se sa obadvie strane vrlo liepo razlieva, a riesi ga brada, koja ćovjeku tridesetgodišnjaku od prilike odgovara. Upravo je na svetom ćinu. Iz lica mu osim božanstvene milote i dobrote, blaženi mir i podpuno pouzdanje u vječitoga otea svoga i samoga sebe prozire. Dočim je sve oko njega u nekom svetom strahu, u silnom očekivanju i živom gibanju tako, da se je to čak Sv. Petra apoštola dojmilo, koji revniji i živahniji od ostalih apoštola bivši i sam se u ćudu nalazi, što i licem svjedoči ter dignutima rukama valjda ujedno i zahvalnost prama Isusu govori, a druga dva apoštola Ivan i Jakob o božanstvu Isusovu obavieščena posve mirni stoje i čekaju, da ih meštar na službu svoju i nemoćnika pozove. Isusov božanstveni mir vrlo dobro na motritelja djeluje pak i nehotice pobožnu misao radja: ćudesa tvoriti i vrhunaravno ćine obavljati posve odgovara biću Isusovu. U svem položaju Isusovu, u njegovu licu, i gibanju njegovu ko da ćitaš: On je doduše odkupio vas sviet, ali je prirodjeno svetomu biću njegovo djelo ljubavi i milosrdja obavljati osobito nad sirotinjom nad bolnim i nevoljnim svetom. Čini se, da ćuješ rieči svete, koje nevoljnikom govori: hodite k meni, koji ste bolni i preterešeni, i ja ću vas ozdraviti i razgaliti. Diete je

žensko pred Isusom u naručaju majkinom, koja kliče da se Isusu pokloni i prošnju mu ponizno prikaže. U licu joj ćitaš žal i pečal za djetetom; ali ujedno i pouzdanje u Isusa. Diete čini se, da je padavicu imalo; ali kako se je Isus ruke i glave djeteece dotaknuo, odmah je travica prestala a prem još nesvjestica traje, ipak je oćevidno, da je dieće preobraženo, da će ozdraviti. Mi mislimo, da je slikar vrlo dobro učinio, što je ćin trajući naslikao, da tiem cielomu prizoru osobitu živahnost i znamenitost priskrbi, probudjuć u motritelju misao, ko da sam glavom, svetomu ćinu prisustvuje te nukajuć ga, da si i on bud' u duševnoj bolesti svojoj od spasitelja lieka zaprosi. Odtale se u duši plemenitoj udilj sv. vjera i ljubav a i zahvalnost prama božanstvenomu dobroćinitelju radja. Prije nego nastavimo tu stranu slike nadalje promatrati, obazreti nam se je na lievu, gdje su obavljani ćini božanstvenoga milosrdnika predstavljani. Za njim odmah kliče žena, krivotočjem oboljela. Črpljen je ćin, kao što je poznato, iz evanjelja, u kom se pripovieda, kako je nekom prilikom žensko ćeljade svite se Isusovo dotaklo, a Isus osjetiv, da se je sila iz njega izlila, obazrio se i ženi rekao: Vjera tvoja, ženo, spasila te je. Vrolo je prostim i istinitim načinom oznaćeno, da je to ćeljade slično ženi evanjeoskoj tiem, da je sirotica klećeć lievom rukom oči i lice pokrila, dočim je desnom halju Isusovu, od koje se zdravlju nada, prihvatila. Neizmjerne liep i naravan je položaj te ženske, izvanredno liep i krasno ruho, nabori istiniti. Vidi se, da je umjetnik stare kipe ućio, a da ga se rugota, koju danas žensko glave kad što na se meću, hvala Bogu dojmila nije. Malo dalje za Isusom stoji ćovjek u podpunoj dobi muževnoj. Semitićkoga je poriećka. Slićep je bio, mlada ga je kćerka dovela; ali je jurve božjom milošću progledao. Siromah slićepac, pred kojim se na jedan put sviet otvorio, sav je zabunjen i zapanjen; ne zna je l' istina, što vidi il je samo obsjena, ne zna sanja li il na javi. Kao što u sličnih slućajevih bivati mora, oči mu se daleko raztvorile, obe je ruke i nehotice na oči digao kao da dvojeć siromah vas sviet pita, što je to? je l' moguće, da sam progledao? Isto se ćustvo i djeteta dojmilo, i ono sirotće kano zatravljeno, puno nevinosti i ljubavi k oću hrli te brižno ruke k oćevu vidu diže, i ko da govori: ah Bože mili! je l' moguće, da si se bajku momu smilovao? je l' moguće, da te, oćee, više vodati ne ću, nego da ćeš ti u svjetlu božjem i majki i meni odsele vodjom i obranom biti.

Mi ne znamo, jeda li je igda umjetniku za rukom pošlo živahnije i izrazitije nutarnja ćuvstva duše na licu i cielom položaju oćitovati, nego je ovdje Seitzu starijemu? Svatko i najprostiji, koji oko na ovu scenu baci odmah će shvatiti, o ćem se radi, odmah će zavapiti: ovomu je siromaku slićepcu Isus vid povratio. Poznato je, da medju stoćine stvari, na koje paziti valja u umjetnosti, spada kano glavna stvar izraz nutarnje duše, koji prostim i naravnim načinom tako odgovarati ima namjeri slike, da svaki zdravoga uma i srdea motritelj istu podpuno shvatiti i dokućiti može. U tom obziru, ko i u svem velikom je pravi i upravo nedosiživ Leonardo da Vinci. Njegova posljednja večera u Milanu u tom pogledu pravi je Unicum, rekli bi upravo bez pretjeranja višja inspiracija. Neizmjerne je šteta, što se to pravo ćudovište umjetnićko odmah kvariti počelo. Pak ipak i danas, kad ćovjek tu sliku prvi put ugleda, od ćuda kano ti zapanjen ostane. U toj slici i takoj kakva je danas sve je divno, sve je božanstveno, dakako za ćovjeka, koji je tanke duše. Ima tupih ljudi, koji ništ nećute pak im je sve na ovom svietu jedno, samo nek se dobro i udobno živi. Nesretna vremena, kad taki duh narodom zavlada! Mi smo imali priliku tu divnu sliku viditi i nekoliko ura pred njom u drućtvu umjetnika provesti, pak velimo i još jedanput, sve je na njoj divno. Da se pako na ono vratimo, o ćem govorimo, poznato je, da Isus u sredini te slike razširiv ruke apoštolom govori: evo me žrtvom živom da vas sviet i vas odkupim; evo me hranom vječitom da vas sviet i vas svoje naravi dionikom ućinim, evo me vašega pravoga prijatelja i dobroćinitelja; pak će me ipak jedan od vas izdati. Kad ćovjek laciv oko na divne one ćetir gruppe na troje, u koje je Leonardo razdielio svoju sliku, potraži lice Judino, odmah ga pozna, odmah mu ćita na licu, kako su ga se preljućo kosnule rieći Isusove, prem božanstvenom

blagošću izuščeno. Odmah ga, velimo, čovjek pozna, prom ga je slikar takim i rekli bi skoro samo nevidivim potezom i migom oka označio. Ali u tom upravo velem sastoji.

S V I L E N K A.

Istina je dakle da kako Smrčak ništa nije ostavio za sobom, tako ni Svilenka ništa nije dosad za budućnost spremila. Malo se dakle zamislila, kad su Smrčeka dobri ljudi zakopali. Njeka pobožna duša mogla bi pomisliti: da je barem ovom prigodom Svilenku napala misao, da udari onim pravcem, kud dan hodaju skrušeni. No ovaka se misao nije pomolila u glavi Svilenkinjoj. Bija milost nije tamo ni toliko mjestanca našla prazna, da bi se u njoj barem za jedan čas smiestiti mogla. Tu je sve kipilo lažom i varkom. I sada je ona samo o tomu se zamislila: kako bi ona i nadalje ovom uspješila, i to da bude po nju povoljnije, no što je bilo uz pokojna Smrčaka. I kako se o tom mislila padnu joj oči na špilju Zubate Babe, i u taj čas razvedriše lice Svilenkino, jerbo se joj predstavio sav osnitak, za brdo svoje laži i varke sposoban. Srića misljaše ona što je žiće ove babetine u neku zagonetku zavijeno u ovom gradu. Ja ću se izdat da me je Zubata Baba, sbog komšiluka omilovala, i u svoje tajne uvela, uzeću kosar na ruke, ko vračarice ciganke, izvreaću gdje nije kod kuće gazde, da mu ženu zasliepim, a gdje bi me ova nadmudrila, tamo ću gledat kako ću im sina i kći u razgovor uplest, neće mi više triebat, nego samo jednu mladu budalu uvjerit, da mi je zubata baba sve odkrila, što une vještice, i što mogu Vile u noćnih sastanci, na vrhuncu planine, a drugo će nastaviti praznoviernost i lakomnost, koja je to veća, što je manja znanost u vjeri, pak neće triebat, samo da nekoliko put svane dan, i moje će se ime nosit na svih mladih jezici u cilom ovom okolišu, kano žene, koja sve ono znade kazat, što bi drugi bili znati.

Razmiesljati na druge posledice niti je htela, niti je baš imala i vrijeme, jerbo je i nužda gonila, da što za se nabavi. Bduće je u krnjavi rodjena i odgojena, premako se svaki rod i prijatelj nje krstio kao neprijatelj. Za sad ipak baš i zato nije itko vrata prid njom zatvorio, jerbo je svaki mislio: valjda će se sada opameti. Ovo je čut prirodna kršćjanskom sreću, al ujedno i najpogibljivija, jerbo ovim načinom dobiva zlikovac priliku, da izvede svoju zločestvu namiru. N. p. idje čoviek na svoji kolu, stigne jednog siromaka na putu, molećeg da mu trud olakša, te ga iz sažaljenja digne neznavši: da ovaj ima pod rondjam zakriveno oružje, skojim će u sgodnom trenutku, milostiva kočijaša ouemoćit i skola sbacit. Dosta je znati, da je malo vrijeme izteklo, pak su mlade jedna drugoj pripovidale: kako Svilenka umi i ono pogodit, što misliš i ono ti stvorit što zaželiš. I kad joj druga odvrati: idji Janje kako možeš takvo budalaštine vierovat, reče joj ona: e da! kako nebi vierovala, ta ona zubata baba, što se družila s vilama na sve je naučila. No ni Janja nije zato primjetbu učinala, kanda nebi vierovala, već da može razuati: kako bi se potajno sa svilenkom sastala. Prostdušnost našeg puka širom otvara vrata praznoviernstvu, što uporabljajući laži varke da ga uvede u svako zlo, koje drugie naš puk nikad nebi učinio.

Ako si čovieku oduzco vid, možeš mu kazat: da je erno i ono, što je bjelo, onće povierovat, jerbo nevidi. Ni je drugie s praznoviernim, prisiko si mu put, da umuje, i pito za razlog, pa što god bude pameti protivnie, to će prije povierovat.

Korake Svilenkine neću da sledim, ta ako je istina, da kad je stupao službenik u stope mlada Kažimira, prativši ga prid crkvenim vratima da Boga moli, i nije osićeo zimu to mora da bude istina: ako bi tko pratio svilenku na putevi, koje je potajno činila u krnjavu i svom okolišu, to bi morao udihat onaj pakleni vasduh, što se razsipo svakdi, gdje godje ona i jedan trenut proveda. Trieba se zagrozit svakom rodoljubu, ako si pomisli: koliko je zlobe, mržnje zasijala, koliko je kavge zametnila, koliko je ženidaba uzburkala. Al ako čuje rodoljub: da je mnogo mladah ranom smrtnju umrlo, od onog lieka što im je davala, da utamane plod svoje utrobe, Onda se upanji, ta ko bi mislio: da bi naše prostdušne mlade, i na tu prokletu misao došle? No budimo uvjereni: da su one ponaj-

više bile nevine, krive su bile svekrve, koje su za neku sram smatrale, ako bi im snaje za prve tri godine, rodiljam postale, krivi su bili muževi, koji su sbog grieha izgubili ljudsko osićeanje i dieci se nisu radovali. Pak se ovake mlade tužile, šta imadu da trpe, a svilenka jedva ih je čekala, da im ulije u želudac otrove.

Al nemojmo mislit: da je Svilenkina zločestitost ovim već bila ograničena, ona se nije time zadovoljila: da je karto bacala, da je otrov tielu ulivala, da je pamet mladjanih vračkam i čaranjem zamračavala, a u sreću Bogu i ljudma mila osićeanje gušila, već je nečistoću u proste slavenske kuće uvlačila.

Mladež idje na vračke ko ptice na vigov, bludni djavo vidivši: da u Svilenki nema više ni jedne sposobnosti, za kojom bi se bludnost polakomila, naveo je da svojim vrtljivim jezikom pomoću laži i varke umamljiva nevinu mladež u grne ložnice bogate nečistoće. Sam je Bog u račun uveo, koliko je mladoženja i mlada, mladića i djevojaka, svela sa staze vjernosti, koju bi triebalo, da su ženitbi, il djevičanstvu uzdržali, nama je preostalo zabjeližit najgrozovitiji slučaj što ga je proizvela Svilenkina paklena vieštoća.

(Slidi.)

PUKU ZA POUKU.

(od bb.)

Kod opečenika ili spurenika ovako postupaj: Na manje opekotine postavše od ognja, vrele vode ili pare stavljaju se mrzli oblozi, koji se svaka 3—4 časa mienjaju. Ako su se mjehuri nadigli, probodi ih tankom iglom, premda njeki čekaju, da sami popucaju. Jače opekotne obviti valja nauljenom krpom, preko koje se meću mrzli oblozi. Dobro se rabi i ugljen stučen u prah, koji se po opekotini dobro pospe. Još će bolje poslužiti nepreden pamuk, kojim se obmota opekotina umah, čim nastane. Sažog lieće takodjer: oblozi krum priuini skupa s ljuskom stučenimi, zatim obmote zgnječenih sriovih jagoda. Lot ulja s jednim kvintlom na zraku razpavšeg se negašena vapna (kreča) smješano. Najnovije sredstvo je žesta ili špirit. Čim nastane opržina metne se dotično mjesto, u žestu, ili se bar s njom pomljivo tare, dokle nepobiele, a mjehur nepukne. Osobito se to kod djece preporučuje, kojoj onda treba bolno mjesto mlakom vodom izprati, zatim tikvenim ili lipovim lišćem u rakiji namočenim obviti.

Mimogredno budi ovdje preservationo ili osigurajuće sredstvo proti opali navedeno, naime:

2 lota pjene od vizova mjehura (hausenblasenschleim) i 1 lot u prah stučene arabske gume u 8 lotih vruće vode raztopljene, u kojoj je prije 3 lota tipse raztopljeno.

NOVINSKI GLASI.

G. Franjo List, slavom okrunjeni kralj glasbo pripoznan no samo u Europi, već i priko Oceana 16 o. m. posli podne igre je na glasoviru u velikoj dvorani kalačkog nadbiskupa; slušala ga je iz milosti Veleđušna domaćina sva odlična cile kalače publika, i oduševljeno se divila neopisljivoj umjetnostji vieštoći, i znanosti. U 5 sati je već oduputovao da 19 razvije u Požunu glase, koji nam u napried podieljuju Slast, glasila neboski. — **19. o. m. posvećenje** za pomoćnika Biskupa u kalačkoj stolnoj crkvi Canadske biskupie, kanonik. G. Németh. U ovom svotom obredu svakim činom iztaknjiva se sveta dužnost jednog biskupa tako znamenito: da je shvaća i prost katolik, pa ti se predstavlja voličanstvenost njegova Sveta dostojanstva. Srce koje nije s tvarnosti zakorjelo, mora da se okupa u slatkosti duševna veselja. — **Preuzvišeni nadbiskup zagrebački G. Mihailović** u znak svoje iskrene odanosti pramu miloj domovini, koje će dobrobit svagda podupirati, žrtvovao je na ovećanje zaklade zagrebačkog Sveučilišta 30,000 fr. i ovim rodoljubivim činom pokazao Velikašem hrvatskim onu zlatnu stazu: kojom trieba da podju, ako želo izvojevati ljubav svoje rodjene majke hrvatske domovine. — **Ingleszi** su sastavili velike hvale vridnu družinu, što izkuplja prinieseke za španjulske ranjone, od obadviije strane, velikaši i po 10,000 for. daruju. — **Ruski car** spravlja se u Berlin, Stuttgart, i London da pohodi rodbinu. — **G. Bismark** će ozdravit buduć su se savezni zastupnici pokorili, i prihvatili vojničku zakonsku osnovu kojom se prikada u buduće savetovanje o vojnom troškovniku, jel se ustanovlja na 7 godina broj vojnika na 401,000 i to u miru, a koliko će ih biti u slučaju rata? — **Naša velikaska kuća** sastala se 15 a zastupnička poče zasjedanje 18. Travnja. — **Francuski slobodumnjaci** se gorko ljute, što vlada nedozvoljava, da se u njezinih gradjovi-

